

CONGRES PROGRAMMA



**41ste
CONGRES**
KINDER-
GENEESKUNDE
17 18 19 JUNI
2020

TICS, ANOREXIA, DE IMPACT VAN CHRONISCH ZIEK-ZIJN...

en nog veel meer tijdens
de NVK GGZ dag



SIMON VAN CREVELD LEZING

door hoogleraar
Kindergeneeskunde en
hoogleraar Translationele
Genetica Raoul Hennekam



VIRALE INFECTIES EN LIJNCOMPLICATIES BIJ NEONATEN

praktische kennis en nieuwe
wetenschappelijke inzichten



Nederlandse
Vereniging voor
Kindergeneeskunde

WO

17



Simon van Creveld Lezing

6

Raoul Hennekam, hoogleraar Kindergeneeskunde en hoogleraar Translationele Genetica aan de Universiteit van Amsterdam, houdt de Simon van Creveld Lezing.

De kunst van het SLAMMEN

6

Doe je voordeel met de SLAM-tips van Fleur Keij, arts-onderzoeker neonatologie in het Erasmus MC. Vorig jaar sleepte zij de juryprijs voor beste abstract in de wacht.

Transmurale uitdagingen

7

Een kinderafdeling of IC-unit is geen optimale omgeving voor een kind om (langdurig) te verblijven. Hoe kunnen we hen veilige en bestendige zorg bieden in hun eigen huis?

DO

18



De NVK GGZ dag

14

Wat doet chronisch ziek-zijn met een kind? Hoe verbeteren we de zorg voor anorexia-patiënten? En wat zijn behandelopties bij tics? Een inspirerende dag voor kinderartsen en kinder- en jeugdpsychiaters.

(Ont)regel de zorg! - het vervolg

15

Schiet het al een beetje op met het (ont)regelen van de zorg? Of moeten we nog veel meer onzinnige administratie schrappen?

Erfelijke en aangeboren aandoeningen

15

De ontwikkeling van het jongste subspecialisme binnen de kindergeneeskunde is nauwelijks bij te benen. Maar geen nood! Met dit symposium bent u in anderhalf uur weer up to date.

VR

19



Virale infecties en lijncomplicaties bij neonaten

20

Hoe voorkom je, herken je en behandel je virale infecties en lijncomplicaties, zoals lijninfecties en -trombose, bij neonaten? Twee interactieve symposia met veel praktische kennis en nieuwe wetenschappelijke inzichten.

Een kijkje over de schutting: kinderartsen in de eerste lijn

21

In Nederland gaan ouders met een ziek kind naar de huisarts. In Duitsland naar de eerstelijns kinderarts. Wat kunnen we leren van elkaar? Een symposium met onze oosterburen.

Wie doet wat voor het vluchtelingkind?

21

Een nieuwe landelijke richtlijn *Vluchtelingkinderen* vult lacunes in de zorg voor deze kwetsbare groep en biedt zorgverleners houvast.



Beste collega's,

Als arts dragen we een grote verantwoordelijkheid. Het leven van onze patiënten ligt – soms letterlijk – in onze handen. Maar ook de minder acute zorg vraagt veel van ons. Werken in de zorg vraagt om continue samenwerking en afstemming. Werken in de zorg betekent ook een leven lang leren. Hoe doen we dit allemaal? Hoe houden we onze patiënten – en niet te vergeten onszelf – gezond en in balans?

En verder

Praktische informatie	4
Keynotesprekers: een overzicht	4
De AJN NVK dag	5
Het Goede Doel	13

Congresdagen

Woensdag 17 juni	8
Donderdag 18 juni	16
Vrijdag 19 juni	22
Programmaoverzicht	26

colofon

NVK Congrescommissie 2020

Chris de Kruiff (voorzitter)
 Merijn Bijlsma
 Bibi Funke Kupper
 Petr Jira
 Michiel Oosterveld
 Serge Prop
 Lieke Sanders
 Caro Theunissen
 Xandra van den Tweel
 Daniel Vijlbrief

Programmacoördinatie:

Judith Desel (SCEM)

Bladcoördinatie en teksten:

Selma Lagewaardt
 (De Nieuwe Lijn, Rotterdam)

Ontwerp en opmaak:

Blauwzuur, Tilburg

Ik geloof dat de beste zorg geleverd wordt door dokters die hun vak met elkaar kunnen delen. Dat delen doen we met elkaar, op het werk en in ons privéleven. Maar één keer per jaar kunnen we dit drie dagen achter elkaar doen, op een toplocatie, samen met al onze vakbroeders: **Kom naar ons landelijke NVK Congres!**

We hebben een gevarieerd programma samengesteld voor en door kinderartsen, jeugdartsen, kinder- en jeugdpsychiaters, a(n)ios en onderzoekers. Op woensdag starten we wederom met de jaarlijkse Simon van Creveld Lezing en eindigen we met de PedTalks. Verder hebben we op de donderdag - voor het eerst - samen met professionals uit de jeugd-ggz, een NVK GGZ dag samengesteld. En op vrijdag is er opnieuw een gezamenlijke AJN NVK dag met de jeugdartsen. Laat je verder inspireren door onze keynotes: hoe kom je van een stamcel tot een mini-orgaantje? En - over infectiepreventie gesproken - wist je dat vieze bankbiljetten soms schoner zijn dan nieuwe?

Het landelijke NVK Congres is de plek waar we ervaringen, kennis en interessante patiënten kunnen delen. Waar geSLAMd wordt en waar we over nieuwe richtlijnen leren (vluchtelingkind). Waar we tips krijgen over dagelijks voorkomende ziektebeelden (bijvoorbeeld lijninfecties en -trombose bij neonaten). We krijgen verhalen te horen van ambitieuze jonge onderzoekers, en er is dit jaar extra aandacht voor vernieuwing in het onderwijs, met een winnaar voor het meest innovatieve idee!

Het walking dinner op donderdagavond, buiten eten tijdens de warme namiddag, prachtige live muziek, het cabaret; het waren hoogtepunten van het congres in 2019 en ook in juni 2020 staan ze – even duimen voor een zwoele zomeravond – weer op het programma.

Ik reken op jullie komst.

Tot 17, 18 en 19 juni!

Chris de Kruiff
 voorzitter Congrescommissie

Locatie NVK Congres

Hotel en Congrescentrum Papendal
Papendallaan 3
6816 VD Arnhem
telefoon 026-483 79 11

Registratie

U kunt zich online inschrijven via www.nvk.nl/congres2020. Hier vindt u alle praktische informatie over de locatie, overnachtingen, de prijzen, het vervoer, de plattegrond van het congrescentrum enzovoort.

Overnachtingen

Evenals voorgaande jaren dient u uw overnachtingen rechtstreeks bij de locatie te boeken. Overnachten in hotel Papendal is mogelijk vanaf dinsdag 16 juni.

- De kosten voor een eenpersoonskamer (inclusief ontbijt) bedragen per nacht: voor een standaard kamer € 116,00 en voor superior kamer € 126,00
- De kosten voor een tweepersoonskamer (inclusief ontbijt) bedragen per nacht: voor een standaard kamer € 138,00 en voor superior kamer € 148,00

Bovengenoemde prijzen zijn van toepassing nadat u de actiecode NVK20 ingevoerd heeft. Wij adviseren u **tijdig** uw hotelkamer te boeken. Voor het boeken van een kamer, **klik hier**.

Heeft u hulp nodig bij het boeken van uw kamer? Bel 026-4837911

Vragen over uw inschrijving?

Neem dan contact op met SCEM, tel. 0345-520 019 of registratie@scem.nl. Voor andere vragen kunt u mailen met het congressecretariaat, nvk@scem.nl.

Tarieven 2020*

	NVK-leden	Gereduceerd tarief**	Niet-leden NVK
1. Volledig programma, incl. sociaal programma	€ 595	€ 460	€ 775
2. Dagprogramma woensdag 17 juni	€ 195	€ 140	€ 280
3. Avondprogramma woensdag	€ 75	€ 75	€ 75
4. Dagprogramma donderdag 18 juni	€ 195	€ 140	€ 280
5. Avondprogramma donderdag	€ 100	€ 100	€ 100
6. Dagprogramma vrijdag 19 juni	€ 195	€ 140	€ 280

* Bij inschrijving na 26 mei worden € 50,- administratiekosten p.p. in rekening gebracht.

** Inschrijfprijzen voor NVK senior- en juniorleden, aios, anios, studenten, SLAMmers, jeugdartsen, SEH-artsen, GGZ-professionals en verpleegkundigen

Algemene Ledenvergadering (ALV)

Op donderdag 18 juni van 11.00 - 13.00 uur vindt de ALV plaats. Alle leden zijn hiervoor van harte uitgenodigd. Ook als u uitsluitend naar de ALV komt (en niet naar de rest van het congres) dient u zich hiervoor via de online inschrijving aan te melden. Deelname aan de ALV is kosteloos.

Expositie / informatiemarkt

De Inspectie heeft de NVK verplicht er op toe te zien dat niet-beroepsbeoefenaars de industriehal niet betreden. Dit in verband met de regelgeving omtrent het exposeren door de industrie. Nadere informatie vindt u op de NVK-website.

De keynotesprekers van deze congres-editie

Dit jaar hebben we voor het congres een aantal bijzondere sprekers geboekt. Mensen die zich met hart en ziel inzetten voor de gezondheidszorg van morgen en daar meeslepend over vertellen. Laat u verrassen en inspireren.

Andreas Voss



De Nijmeegse hoogleraar Infectiepreventie Andreas Voss sluit met zijn voordracht **Infectieziekten; niet kinderachtig!** de woensdag af.

Voss sleepte in september vorig jaar, samen met zijn zoon Timothy en een Turkse collega, de Ig Nobelprijs in de wacht voor onderzoek naar de smerigste bankbiljetten ter wereld. De Ig Nobelprijs is een parodie op de echte prijs en gaat naar onderzoek dat je eerst laat lachen en vervolgens laat nadenken. Zijn onderzoek riep de vraag op hoe onschuldig smerig kan zijn, en hoe gevaarlijk schoon soms is.

Jet Smit



Jet Smit, emeritus hoogleraar Public Health bij het Julius Centrum van het UMC Utrecht, opent de vrijdag met een voordracht

onder de titel: **Het grote belang van de kleintjes; een nóg betere gezondheid van Nederland**. We hebben hoogwaardige kindergeneeskunde, preventieve jeugdgezondheidszorg, een Rijksvaccinatieprogramma, bevolkingsonderzoeken voor vroege opsporing van ziekten in de kindertijd. Dat is echter geen reden om achterover te leunen. De gezondheid van de kinderen van nu bepaalt immers hoe gezond de Nederlandse bevolking straks is. Waar zitten risico's en waar zien we kansen voor verdere verbetering?

Jitske Jansen



Er was eens... een mini-orgaantje; Jitske en het verhaal van de organoïden.

Jitske Jansen is wetenschappelijk

onderzoeker bij het Radboudumc en vertelt over de enorme ontwikkeling die het kweken van mini-orgaantjes (organoïden) uit (stam)cellen de laatste jaren heeft doorgemaakt. De mini-orgaantjes vertonen overeenkomsten met de organen in ons lichaam. Maar wat kunnen we er nu precies mee? Hoe goed bootsen ze daadwerkelijk onze organen na? En wat moet er nog verbeterd worden? Ter afsluiting van het NVK Congres op vrijdagmiddag biedt Jitske Jansen ons een fascinerend doorkijkje naar de toekomst.

Jeugdarts en kinderarts:

Vijf jaar samen sterk voor het kind

Jeugdartsen en kinderartsen zetten zich in voor hetzelfde doel: een gezonde jeugd voor alle kinderen. Jaarlijks delen zij hun kennis, ervaringen, dilemma's en inzichten tijdens de AJN NVK dag. Dit jaar voor de vijfde keer op rij! Een lustrumeditie dus. De dag staat in het teken van praktische onderwerpen waarmee zowel jeugd- als kinderartsen in hun spreekkamer te maken hebben.

De AJN NVK dag vindt dit jaar op vrijdag plaats en begint direct na de plenaire voordracht van Jet Smit, emeritus hoogleraar Public Health en verbonden aan het Julius Centrum UMC Utrecht (zie p. 4).

De twee gezichten van lachgas

Lachgas (N₂O) is een populair roesmiddel onder jongeren. Zij gebruiken het op festivals en (thuis)feestjes. Helemaal veilig is dat niet. Bij extreem of onveilig gebruik, bijvoorbeeld in combinatie met drugs of alcohol, is er kans op neurologische schade. Ook het verslavingsrisico is nog onduidelijk. Staatssecretaris Blokhuis werkt aan een verbod op lachgas voor recreatief gebruik. Tegelijkertijd zetten wij als arts lachgas soms in als verdovingsmiddel bij kleine operaties en ingrepen. Het gas wordt dan vermengd met pure zuurstof. Is die toepassing misschien ook geschikt bij het vaccineren van angstige pubers? En wat zijn eigenlijk de verschillen tussen recreatief en medicinaal gebruik van lachgas? Na een inleiding gaan we hierover graag met de aanwezigen in gesprek.

Horen: zien of zwijgen?

Baby, schoolkind, puber... een hoorbare ademhaling kan op elke leeftijd voorkomen. Maar wanneer is piepen, kakelen, hoesten, of rochelen afwijkend? Bij welke longgeluiden wacht je af en wat zijn de signalen om te verwijzen of in te grijpen? En horen kinder- en jeugdartsen dan hetzelfde, of luisteren we anders? Houd je oren gespist voor een aantal praktische handvatten van kinderlongartsen!



Kleine chirurgische ingrepen

Na de longgeluiden gaan we verder met chirurgische ingrepen bij het (jonge) kind. Denk aan het klieven van tongriempjes en lipbandjes. Het gebeurt vaak, maar hoe zit het met de wetenschappelijke onderbouwing van deze ingreep? En wanneer grijp je in bij navelbreuken of een pectus carinatum/excavatum? Zijn we als artsen misschien geneigd om te snel in te grijpen? Moeten we niet wat vaker op onze handen gaan zitten en ons afwachtend opstellen? Na een inleidende voordracht door een kinderchirurg willen we graag de meningen in de zaal peilen.

Ontwikkelingsachterstand

In het laatste blok van de dag is er aandacht voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand. Een jeugdarts vertelt hoe de ontwikkeling van het kind op het consultatiebureau gevolgd wordt. Waar let je op? Wanneer stuur je door en hoe bespreek je dit met de ouders? Een kinderneuroloog gaat vervolgens dieper in op het diagnostisch traject op de kinderopklinik. En een moeder (ervaringsdeskundige) geeft waardevolle tips en tops voor het betrekken van de ouders.

De dag én het NVK Congres wordt afgesloten met een plenaire voordracht van Jitske Jansen, dé drijvende kracht achter het onderzoek naar biologische kunstnieren (zie p. 4)

De AJN NVK dag vindt plaats op vrijdag 19 juni van 09:15 tot 15:45 uur in zaal Athene C (sessie 32).



Simon van Creveld Lezing

Raoul Hennekam (1954) is hoogleraar Kindergeneeskunde en hoogleraar Translationele Genetica aan de Universiteit van Amsterdam. Hij publiceerde meer dan vijfhonderd artikelen in de internationale vakliteratuur. Op woensdag 17 juni opent hij de 41ste editie van het NVK Congres met de Simon van Creveld Lezing. Met deze jaarlijkse lezing biedt de NVK een podium aan mensen die zich inzetten voor de sociaal maatschappelijke positie van kinderen.

De kindergeneeskunde richtte zich in haar begindagen vooral op het verbeteren van de sociale omgeving van kinderen. In de



20^{ste} eeuw verplaatste de aandacht zich naar voeding, vitamines en infectieziekten. Ook begonnen kinderartsen ziektebeelden af te grenzen en groepen kinderen met die ziektebeelden gericht te behandelen. De subspecialismen ontstonden. Nu, in de 21^{ste} eeuw, beginnen we de groepen onder

te verdelen in veel kleinere groepjes, met zeldzame aandoeningen, die ieder hun eigen optimale aanpak hebben. We beginnen te kijken naar ieder kind apart: *personalized medicine*. Dankzij ontwikkelingen binnen de klinische en moleculaire genetica kunnen we steeds meer vooraf de vatbaarheid voor en reactie op ziekten en behandeling bepalen. En dankzij automatisering en digitalisering wordt deze aanpak steeds breder toepasbaar.

Maar zijn we er wel klaar voor? Zijn we als kinderartsen, ongeacht subspecialisme, voldoende op de hoogte van de (on)mogelijkheden van de genetica? Kunnen we ervoor zorgen dat onze patiënten daarvan profiteren, ook buiten de academische wereld? Weten onze patiënten en hun ouders er voldoende van om ons handelen te begrijpen, en hebben ze reële verwachtingen? En hoe zit dat met beleidsmakers? Met welke strategieën kunnen we hen verleiden dit beleid (financieel) te stimuleren? Door gebruik te maken van de internationale voorloperfunctie van de genetica kan de Kindergeneeskunde een prachtige toekomst tegemoet gaan.

De Simon van Creveld Lezing vindt plaats op woensdag 17 juni van 09.15 tot 10.15 uur in zaal Athene C (sessie1).

De kunst van het SLAMMEN

De SLAM-sessies zijn al jaren een favoriet onderdeel van het NVK Congres. Deelnemers presenteren hun onderzoek in een drie minuten durende spot on-presentatie. Met een juryprijs voor het beste abstract én een publieksprijs voor de beste presentatie: de SLAM-award. Vorig jaar won Fleur Keij, arts-onderzoeker neonatologie in het Erasmus MC, de juryprijs. Hieronder deelt ze haar SLAM-tips.

1. Denk goed na over de kern van je verhaal en laat alle overbodige details weg. Het schrappen van details is een uitdaging, maar je kan in drie minuten niet alles vertellen.
2. Gebruik de feedback die je krijgt tijdens de verplichte presentatiecursus. Die is ontzettend leerzaam!
3. Je mag drie dia's gebruiken. Kies voor een introductiedia, een samenvatting van de belangrijkste data en een conclusie. Met je presentatie maak je er een geheel van.
4. Zorg dat je dia's in één oogopslag duidelijk zijn. Anders leiden ze af van je verhaal. Denk goed na over de vormgeving en zorg dat ze visueel een eenheid vormen.



5. Begin je presentatie met een prikkelende binnenkomer: waarom is je onderzoek relevant voor kinderartsen? Wat hebben zij aan de kennis die het oplevert?
6. Oefen in een zo echt mogelijke situatie: dus niet zittend achter je bureau maar staand in de ruimte, zodat je kunt ervaren wat je met je handen doet, hoe je staat en beweegt.

'Mijn presentatie ging over de vraag of orale toediening van amoxicilline een optie is bij neonaten met een waarschijnlijke infectie. Heel relevant, want als dit veilig en effectief blijkt te zijn, zou een pasgeborene eerder naar huis kunnen.'

De SLAM-sessies vinden plaats op woensdag 17 juni van 13.30 tot 15.00 uur in zaal 4/5 (sessie 7) en zaal 6/7 (sessie 10).



Transmurale uitdagingen

Hoe verbeteren we de (intensieve) kindzorg thuis?

Prematuren met sondevoeding, kinderen met een antibiotica-infuus, chemotherapie of een chronisch-complexe aandoening... Deze kinderen zijn aangewezen op 24/7 gespecialiseerde zorg en aandacht. Maar een kinderafdeling of IC-unit is geen optimale omgeving voor een kind om (langdurig) te verblijven. Hoe kunnen we hen veilige en bestendige zorg bieden in hun eigen huis?

Ieder kind is gebaat bij een zo kort mogelijke ziekenhuis-opname en een zo normaal mogelijk gezinsleven. Toch zijn kinderen met een acute of chronisch-complexe aandoening vaak - noodgedwongen - langdurig opgenomen. Het blijkt in de praktijk nogal eens een onneembare stap om hun thuis de zorg te bieden die ze nodig hebben. Dat wil zeggen: zorg die veilig is, waarop ze altijd kunnen rekenen en die te allen tijde goed geborgd is. Dat is niet alleen technisch en organisatorisch een flinke uitdaging, het vraagt ook erg veel van de ouders. In het ziekenhuis zijn professionals *in the lead*, terwijl thuis de regie en verantwoordelijkheid op hun schouders komen te liggen. Zo voelt dat tenminste.

Succesfactoren

Toch lukt het af en toe: thuiszorg bij (ernstig) zieke kinderen. Wat zijn de succesfactoren en randvoorwaarden van deze goede voorbeelden? Wat hebben ouders en andere gezinsleden nodig om hen zo goed mogelijk te ondersteunen? Welke technische en digitale hulpmiddelen zijn beschikbaar? Hoe is het organisatorisch geregeld met de betrokken zorgorganisaties en professionals? En hoe helpen tools zoals het Medische Kindzorgsysteem (MKS) en de Netwerken Integrale Kindzorg (NIK) hierbij? Duidelijk is in elk geval dat transmurale zorg niet gebaat is bij een *one size fits all*-aanpak.

Transitional Care Unit

Kinderen met een ernstige handicap of chronisch-complexe aandoening vormen een relatief kleine maar groeiende groep.

Ook voor deze kinderen is het fantastisch om, met de nodige hulp, te midden van hun eigen gezin op te groeien. Om meer inzicht te krijgen in de specialistische zorg en ondersteuning die daarbij nodig is, zouden Transitional Care Units een goede optie zijn. Plekken buiten het ziekenhuis waar ouders in een veilige situatie leren omgaan met de intensieve zorgbehoefte van hun kind en de honderd-en-een vragen die dat oproept. Wat kunnen zij zelf en wat doen de professionals? Welke impact heeft dat op het hele gezin? Hoe zorg je dat het thuis ook gewoon gezellig en ontspannen is? Daarnaast zouden deze TCU's kunnen fungeren als proeftuinen voor onderzoek en innovatie.

Interactief

Tijdens dit interactieve symposium schetsen we de status quo van de transmurale zorg voor kinderen met een (intensieve) zorgbehoefte. We praten u bij over het Medische Kindzorgsysteem, wisselen van gedachte over de waarde van Transitional Care Units en gaan uiteraard ook in op de rol en verantwoordelijkheid van de kinderarts. Tussendoor gaan we graag met u in gesprek over ervaringen, uitdagingen en oplossingen in de zorg voor kinderen door de muren van uw ziekenhuis heen.

Het symposium vindt plaats op woensdag 17 juni van 13.30 tot 15.00 uur in zaal Athene C (sessie 3).

Bestuur nodigt uit!

Het NVK-bestuur wil tijdens het NVK Congres graag met leden in gesprek over kansen & knelpunten. U bent daartoe van harte uitgenodigd op woensdag 17 juni: 12.30-13.30 uur of donderdag 18 juni: 13.15-14.15 uur. Interesse? Laat dat via nvk@nvk.nl weten.

Sociaal programma

Deze avond gaan we om 18.15 uur aan tafel zodat we allemaal op tijd gegeten hebben voor het avondprogramma: de PedTalks.

PedTalks

Na het succes van voorgaande jaren ook dit jaar op het programma! Om 20.00 uur direct na het diner begint de Praktische Pediatrie PedTalks.

ATHENE C

09.00 – 09.15 uur

Opening NVK Congres 2020

Voorzitters: *Károly Illy, voorzitter NVK; Chris de Kruiff, voorzitter NVK Congrescommissie*

09.15 – 10.15 uur

1

Simon van Creveld Lezing: Raoul Hennekam, hoogleraar Kindergeneeskunde en hoogleraar Translationele Genetica, Universiteit van Amsterdam (zie pagina 6)



10.45 – 12.15 uur

2

SYMPOSIUM: Food for thought: kindermaag-darm-leverziekten anno 2020

De rol van voeding in ziekte en gezondheid lijkt steeds groter te worden. We worden bestookt door nieuwe voedingsadviezen van foodies, bloggers, maar ook van het voedingscentrum. In dit symposium wordt een aantal nieuwe ontwikkelingen besproken binnen de kinder-MDL waarbij de relatie tussen voeding en ziekte belicht wordt.

**Introductie symposium Food for Thought**

René Scheenstra, kinderarts-MDL, UMCG-Beatrix, Groningen

Extreme diëten bij kinderen: wetenschap en waanzin

Anemone van den Berg, kinderarts-MDL, UMCU-Wilhelmina, Utrecht

De herziene richtlijn diagnose coeliakie: wat moet u weten in 2020?

Margreet Wessels, kinderarts-MDL, Rijnstate, Arnhem

Beter een goede buur dan een verre vriend: nieuwe dieet-opties in ziekte van Crohn

Johan van Limbergen, kinderarts-MDL, UMC-Emma, Amsterdam

De one-STEP PEG: een nieuwe methode voor PEG-plaatsing

Hubert van der Doef, kinderarts-MDL, UMCG-Beatrix

13.30 – 15.00 uur

3

SYMPOSIUM: Kinderen met een ziekte of aandoening: (hoe) gaat dat thuis?

Voorzitter: *Job van Woensel, kinder-intensivist, UMC-AMC, Amsterdam*

Steeds meer kinderen met een ziekte of aandoening krijgen hun behandeling - ten dele - buiten het ziekenhuis. Dit is een positieve ontwikkeling en in lijn met kind- en gezinsgerichte zorg. Een belangrijke voorwaarde voor deze transmurale zorg is dat de continuïteit van zorg, over alle kinderleefdomeinen heen, geborgd is. In de praktijk blijkt dit nog steeds een enorme uitdaging.

In 2017 organiseerde de NVK met verschillende partners die betrokken zijn in de transmurale zorg het symposium 'Kindzorg zonder Muren'. Nu, drie jaar later, worden de tools om deze zorg steeds beter vorm te geven geïmplementeerd. (zie pagina 7)

**Introductie, discussie en afsluiting**

Job van Woensel, kinder-intensivist, UMC-AMC, Amsterdam

Kinderen met chronisch complexe aandoeningen op weg naar huis anno 2020

Liz van de Riet, arts-onderzoeker, UMC-AMC, Amsterdam

Routemap naar integrale transmurale kindzorg met het Medische Kindzorg Systeem (MKS)

Hester Rippen, directeur, Stichting Kind en Ziekenhuis, Utrecht

Jouw rol en verantwoordelijkheden als kinderarts in de transmurale zorg









Jan Peter Rake, kinderarts, UMCG/KinderThuisZorg, Groningen

Transitional Care Unit: een innovatief zorgmodel

Clara van Karnebeek, kinderarts metabole ziekten/geneticus, Radboudumc, Nijmegen

Toolbox in de transmurale zorg: interventies en evaluatie

Mattijs Alsem, revalidatiearts, UMC-AMC, Amsterdam

- 15.30 – 16.45 uur 4 **SYMPOSIUM: Jaar in vogelvlucht, Kinderinfectieziekten en -immunologie**  
Voorzitters: Koen van Aerde, kinderarts-infectioloog/immunoloog, Radboudumc-Amalia, Nijmegen; Lieke de Vrankrijker, kinderarts/fellow infectieziekten/immunologie, UMCU-Wilhelmina, Utrecht
 Voor de vijfde keer organiseert de sectie kinderinfectieziekten en -immunologie deze leerzame en interactieve sessie. Zes getalenteerde sprekers geven u een update van recente onderzoeksresultaten en -inzichten binnen dit vakgebied. De onderwerpen zijn dusdanig dat u er in de dagelijkse praktijk direct wat aan heeft. Na het bijwonen van deze sessie heeft u het gevoel dat u een internationaal congres over kinderinfectieziekten en -immunologie hebt bezocht!
- 16.45 – 17.30 uur 5 **KEYNOTE: Infectiepreventie - niet kinderachtig**   
Andreas Voss, arts-microbioloog, Radboudumc/Canisius Wilhelmina Ziekenhuis, Nijmegen (zie pagina 4)
- ZAAL 4/5**
- 10.45 - 12.15 uur 6 **SYMPOSIUM: Jaar in vogelvlucht, sectie Kinderlongziekten**   
Voorzitter: Karin de Winter-de Groot, kinderlongarts, UMCU-Wilhelmina, Utrecht
 Gezonde luchtwegen en schone lucht zijn van levensbelang! Deze thema's zijn actueel geweest in het afgelopen jaar. Dure geneesmiddelen bij CF, de petitie 'Schone Lucht' en de gevaren van de e-sigaret zijn voorbeelden die de media en Tweede Kamer hebben gehaald. Wat is de wetenschappelijke stand van zaken? In 5 korte presentaties geven experts u een update over de vooruitgang op het gebied van astma, CF, BPD en de impact van luchtvervuiling en e-sigaret. De nieuwste inzichten, ontwikkelingen en behandel mogelijkheden zullen kort en krachtig worden besproken.
- Astma, surfend op de golven**
Annemie Boehmer, kinderlongarts, Spaarne Gasthuis, Haarlem
- Nieuw tijdperk met CFTR modulatoren**
Karin de Winter-de Groot, kinderlongarts, UMCU-Wilhelmina, Utrecht
- Levenslang BPD**
Liesbeth Duijts, kinderlongarts, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam
- Schone Lucht?!**
Bert Brunekreef, hoogleraar Environmental Epidemiology, Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS), Universiteit Utrecht
- De e-sigaret: nieuwe kleren van de keizer**
Noor Rikkers, kinderlongarts, LUMC-Willem-Alexander, Leiden
- 13.30 - 15.00 uur 7 **SLAMSESSIE: Elf kinderartsen/onderzoekers presenteren de highlights van hun onderzoek, gevolgd door drie minuten discussietijd. Aan het einde van de sessie worden de SLAM-award en de prijs voor het beste abstract uitgereikt.** 
 1. Klinisch spectrum van Cowden syndroom bij kinderen, *Victoria Lasscher, Radboudumc-Amalia, Nijmegen*
 2. De Ziekenhuis-CJG-er: Zorginnovatie voor psychosociale problematiek op de kinderpoli, *Esther Veldkamp, Amphia, Breda*
 3. SOLK bij kinderen: Prevalentie en seizoensvariatie, *Pepijn den Braber, Isala, Zwolle*
 4. Dextrosegeel voor neonatale hypoglycemie, *Judith Geldtmeijer, Radboudumc-Amalia, Nijmegen*
 5. Het effect van vitamine B3 (nicotinamide riboside) bij patiënten met Ataxia Telangiëctasia, *Stefanie Veenhuis, Radboudumc, Nijmegen*
 6. Infliximab vanaf diagnose bij kinderen met matig tot ernstige ziekte van Crohn superieur aan conventionele behandelstrategie, *Myrthe Jongasma, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam*
 7. Lipoatrofie bij kinderen met DM 1: Prevalentie en risicofactoren, *Stef Wingens, Kinderdiabetes-centrum (KDCN)/Canisius Wilhelmina Ziekenhuis, Nijmegen*
 8. SUDI (Sudden Unexpected Death in Infancy) in Nederland, *Floortje Kanits, WUR, Wageningen*
 9. Stijgende incidentie en verschuiving van symptomen bij coeliakie op kindereleeftijd, *Caroline Meijer-Boekel, LUMC, Leiden*
 10. Vaccinatierespons na intra-uterine expositie aan biologicals, *Jantine Bolt-Wieringa, Haaglanden Medisch Centrum, Den Haag*
 11. Kennis over de ABCDE-methode, *Marjolein Linders, Radboudumc-Amalia, Nijmegen*

15.30 - 16.45 uur

8

SYMPOSIUM: Herkennen van kinderen met kanker: opvang in acute situatie, zinvolle diagnostiek en veilig transport

Een kind met kanker kan zich in een levensgevaarlijke situatie bevinden of snel in deze situatie terecht komen als het zich meldt op een polikliniek kindergeneeskunde of Spoedeisende Hulp in een willekeurig ziekenhuis in Nederland. Tijdig herkennen van deze problematiek, zinvol aanvullend onderzoek doen en regelen van het juiste transport van een kind in samenwerking met de IC en het Prinses Máxima Centrum voor kinderoncologie, zijn essentieel in veilige zorg voor deze groep kinderen. Tijdens dit symposium zullen we op een innovatieve, interactieve wijze aan de hand van casuïstiek op bovenstaande items ingaan (met zo mogelijk gebruik van nieuwe richtlijnen, zoals bijvoorbeeld de DUTCH PEWS). Een algemeen kinderarts, kinderintensivisten en kinderoncologen zullen samen met u de "state of the art" bespreken. Na dit symposium kent u de acute presentaties van kanker (en de valkuilen), weet u welke zinvolle diagnostiek u op dat moment kan doen en hoe u een kind veilig kunt overplaatsen.

ZAAL 6/7

10.45 - 12.15 uur

9

SYMPOSIUM: De tanden in ARFID; van ondergeschoven kindje naar volgroei eetprobleem

Voorzitter: Harmen Haanstra, kinderarts/hoofd medische dienst, SeysCentra/Maasziekenhuis Pantein, Malden/Boxmeer

Als kinderarts kom je voedingsproblemen bij (jonge) kinderen en adolescenten veelvuldig tegen. Na uitsluiten van een lichamelijke oorzaak kan het merendeel van hen worden gediagnosticeerd met een "Avoidant/Restrictive Food Intake Disorder (ARFID). Een recent afgesloten studie aan de Universiteit Maastricht wijst uit dat deze eetstoornis bij 66% op latere leeftijd blijft persisteren, wanneer geen beroep op een (gedrags)behandeling wordt gedaan. Reden genoeg om evidence-based behandelmethoden bij verschillende risicogroepen te presenteren.

Inleiding en discussie

Harmen Haanstra, kinderarts/hoofd medische dienst, SeysCentra/Maasziekenhuis Pantein, Malden/Boxmeer

Klinische hongerprovocatie

Hilde Krom, arts-onderzoeker, UMC/SeysCentra, Amsterdam/Utrecht

ARFID: Hap, SLIK, weg... Of toch niet?

Bibi Huskens, hoofd behandeling/onderzoeker, SeysCentra, Malden

Bizarre eters? Er is Hoop!!

Eric Dumont, hoofd behandeling/onderzoeker promovendus, SeysCentra/Universiteit Maastricht, Malden/Maastricht

13.30 - 15.00 uur

10

SLAMSESSIE: Elf kinderartsen/onderzoekers presenteren de highlights van hun onderzoek, gevolgd door drie minuten discussietijd. Aan het einde van de sessie worden de SLAM-award en de prijs voor het beste abstract uitgereikt.

1. Het nieuwe protocol early onset-infectie onder de loep, *Lisanne Meijer, VieCurie Medisch Centrum, Venlo*
2. Acute Opname Afdeling voor Kinderen: De eerste resultaten, *Linda Hoevenaren, UMC-AMC, Amsterdam*
3. Cephalocaudale spreiding van neonatale icterus, *Arwen Kamphuis, Isala, Zwolle*
4. No QTc-prolongation in patients with Turner syndrome, *Iris Noordman, Radboudumc-Amalia, Nijmegen*
5. Betere PEWS met contextfactoren en risicostratificatie, *Lara Teheux, Radboudumc-Amalia, Nijmegen*
6. Speelt darmschade een rol in het ontstaan van coeliakie?, *Johanna Kreutz, MUMC+, Maastricht*
7. Thuismonitoring van astma met een trial@home platform, *Matthijs Kruizinga, Haga Ziekenhuis-Juliana/Centre for Human Drug Research, Den Haag/Leiden*
8. Measurement of resilience in chronically ill children, *Sabine van der Laan, UMCU-Wilhelmina, Utrecht*
9. Grote variatie in Nederlandse en Britse protocollen voor acuut astma bij kinderen, *Charlotte Koldewey, UMCU-Wilhelmina, Utrecht*
10. Naleving van NVK-richtlijn voor early-onset sepsis, *Bo van der Weijden, Máxima Medisch Centrum, Veldhoven*
11. Antibiotica: NVK-richtlijn vs. de EOS-calculator, *Niek Achten, Tergooi, Blaricum*

- 15.30 – 16.45 uur **11** **WORKSHOP: De top-10 kennishiaten in de kindergeneeskunde, tijd voor samenwerking!**  
Voorzitter: Jolita Bekhof, kinderarts, Isala, Zwolle
 Dit jaar is de 'Kennisagenda Kindergeneeskunde' afgerond met als resultaat een top-10 van kennisshiaten in de algemene kindergeneeskunde waar wetenschappelijke onderbouwing ontbreekt of onvoldoende aanwezig is. De vervolgstap is dat we ervoor zorgen dat deze kennishiaten in de komende 3-5 jaar opgepakt worden met goed wetenschappelijk onderzoek. Tijdens deze workshop willen we graag NVK-leden bereiken en stimuleren om mee te denken of zelfs mee te werken aan de uitvoering van het wetenschappelijk onderzoek dat nodig zal zijn om de kennishiaten op te lossen. De kans om mee te denken over de aanpak van de belangrijkste kennishiaten in ons vak!
Gertjan Driessen, kinderarts, Haga Ziekenhuis, Den Haag; Merijn Bijlsma, kinderarts, UMC-AMC, Amsterdam
-
- ZAAL 8/9**
 10.45 - 12.15 uur **12** **SYMPOSIUM: Neurologie in beeld en geluid** 
Voorzitter: Jolanda Schieving, kinderneuroloog, Radboudumc-Amalia, Nijmegen
 Zoals u van ons gewend bent, wordt dit een symposium met veel casuïstiek en filmpjes, waarin u in vogelvlucht kennis opdoet over kinderneurologische problemen die u zo maar morgen in uw spreekkamer of op uw spoedeisende hulp zou kunnen zien. Veel beelden moet u een keer gezien hebben om ze te herkennen. Dus pak u kans om 1,5 uur hierin bijgeschoold te worden. Wij hebben er veel zin in om er opnieuw een prachtig symposium van te maken.
Hilde Braakman, kinderneuroloog, Radboudumc-Amalia, Nijmegen
- 13.30 - 15.00 uur **13** **WORKSHOP: Onderwijsinnovatie in de Kindergeneeskunde**   
Voorzitter: Peter de Laat, kinderarts, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam
 In het visiedocument 'De Medisch Specialist 2025' zijn de ambities, de verwachtingen en doelen geformuleerd voor de medisch-specialistische zorg in 2025. Ambities kun je alleen verwezenlijken door hard te werken, maar hiervoor is ook excellent onderwijs noodzakelijk, onderwijs dat rekening houdt met innovatieve ontwikkelingen binnen de gezondheidszorg. Zo is excellent onderwijs in de kindergeneeskunde essentieel voor de toekomst van goede medische zorg voor kinderen. Tijdens dit symposium krijgt u de visie van een vooruitstrevend medisch specialist te horen, en daarnaast pitches van de beste 2 innovaties binnen kindergeneeskundig onderwijs in Nederland.
- Inleiding**
Peter de Laat, kinderarts, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam
De toekomst van het geneeskunde-onderwijs en de vervolgoopleidingen: een persoonlijke visie
Fedde Scheele, gynaecoloog, OLVG, Amsterdam
Pitches
Stemmen
Jos Draaisma, kinderarts, Radboudumc-Amalia, Nijmegen
- 15.30 - 16.45 uur **14** **Komt (g)een algoritme bij de dokter...** 
Voorzitter: Lieke Sanders, hoogleraar kindergeneeskunde, kinderarts, UMCU-Wilhelmina, Utrecht, CSO RIVM, Bilthoven
 In een toekomst waarin diagnoses worden gesteld door computer algoritmes, zal de taak van de dokter ingrijpend veranderen. Niet alleen moet een dokter de diagnose kunnen vertalen naar de patiënt, ook vaardigheden zoals luisteren, observeren, empathie tonen, en goede vragen stellen worden nog belangrijker. Wat kunnen wij hierbij leren van de kunsten en de geesteswetenschappen?
 We presenteren twee interdisciplinaire projecten binnen de kindergeneeskunde. Het eerste project is gericht op een micro-analyse van vragen aan het bed. In het tweede project opent de documentaire 'Ik ben er even niet' van Maartje Nevejan de ogen voor hele andere vragen.
- Geneeskunst in de 21^{ste} eeuw**
Annet van Royen, kinderarts-immunoloog/-reumatoloog, associate professor Medisch Onderwijs, UMCU-Wilhelmina, Utrecht
Gesprekken aan het bed
Tessa van Charldorp, universitair docent, Faculteit geesteswetenschappen Universiteit Utrecht
Tijd voor andere vragen' en de research film (30 min) waarin je ziet hoe kinderen en jongeren met absences samenwerken met kunstenaars om hun innerlijke ervaringen vorm te geven, gevolgd door plenaire discussie
Maartje Nevejan, regisseur, www.nevejan.nl, Amsterdam; Herman Schippers, kinderneuroloog, St. Antonius Ziekenhuis, Nieuwegein

ZAAL 14/15

10.45 - 12.15 uur en
13.30 - 15.00 uur

15/16 WORKSHOP: Met de BBC word je wijzer, rijker en gezonder! (max. 25 deelnemers)



Voorzitter: Paul de Laat, kinderarts, Franciscus Gasthuis & Vlietland, Rotterdam/Schiedam

Kom luisteren naar de tips & tricks over gezond en veilig werken en de 'cursus' registreren voor dummies om in de kindergeneeskundige praktijk (van welk type dan ook) slim te registreren en als vakgroep of afdeling kindergeneeskunde financieel profijt te behalen met een gezond rooster! De BBC praat u tijdens het congres graag bij over deze 2 onderwerpen om u na het congres weer iets wijzer de beste zorg voor de patiënt te laten leveren!

Sabrina Sluiter, beleidsadviseur, NVK, Utrecht

12.30 - 13.15 uur

L1 LUNCHESSIE: Groei, botten en hypofosfatemie, wat nu?



Mede mogelijk gemaakt door Kyowa Kirin

Er zijn veel verschillende oorzaken waardoor er een tekort aan fosfaat kan ontstaan. Een fosfaat tekort kan ingrijpende gevolgen hebben. Wat zijn de onderliggende oorzaken en hoe kunt u hypofosfatemie bij uw patiënten herkennen? In deze sessie zal Annemieke Boot, kinderarts-endocrinoloog in het UMCG, samen met Anouk Dings, kinderarts in het Gelre ziekenhuis, ingaan op verschillende oorzaken van hypofosfatemie aan de hand van casuïstiek. Ook zal de samenwerking bij het herkennen en behandelen tussen de periferie en de academie centraal staan.

Annemarie Boot, kinderarts-endocrinoloog, UMCG-Beatrix, Groningen; Anouk Dings, kinderarts, Gelre ziekenhuis, Zutphen



**HET
GOEDE
DOEL
2020**

Muziekids

Muziek maken, luisteren en delen met elkaar. In het leven van veel kinderen en jongeren speelt muziek een belangrijke rol. Het geeft afleiding, ontspanning en plezier waardoor je minder stress en pijn ervaart en sneller geneest. De muziek doet je even vergeten dat je ziek bent.

Stichting Muziekids zet zich in voor zieke kinderen door hen in het ziekenhuis een muziekbeleving te geven. De stichting bouwt, onderhoudt en exploiteert ruimtes in ziekenhuizen waar kinderen die daar moeten verblijven of op bezoek zijn, muziek kunnen maken en beleven. De Muziekids Studio is het muzikale hart van het ziekenhuis. Hier begeleiden ervaren studioleiders en musicerende vrijwilligers op professionele wijze de jeugdige patiënten, om ze zo even de stress van het ziek zijn, de pijn, angst en het gemis van thuis te doen vergeten.

Inmiddels zijn er vijf muziekids studio's in het land: In het Sint Elisabeth Twee Steden Ziekenhuis in Tilburg (de Guus Meeuwis Muziekids Studio); in De Kinderkliniek in Almere (de Ali B Muziekids Studio); in het Tergooi Ziekenhuis in Blaricum en Heideheuveel in Hilversum (de René Froger Muziekids Studio's) en in het Prinses Máxima Centrum voor kinderoncologie in Utrecht, waar Armin van Buuren zijn naam aan heeft verbonden.

Helpt u ons mee om een muziekstudio op te zetten in elk ziekenhuis? Word vriend van Muziekids! Kijk voor meer informatie op: <https://muziekids.nl/>



De NVK GGZ dag

Inspiratie voor kinderartsen én ggz-professionals

Wat doet chronisch ziek-zijn met een kind? Waar kunnen kindergeneeskunde en psychiatrie elkaar versterken in de zorg voor anorexiapatiënten? Hoe blijven we als professionals betrokken bij de inrichting van de jeugd-ggz? En wat zijn behandelopties bij tics? Om de zorg voor kinderen met psychische klachten op een hoger plan te brengen, zoeken kinder- en jeugdpsychiaters en kinderartsen elkaar steeds vaker op.

Of een kind nu een been breekt in Groningen of in Vlissingen, het somatische behandeltraject is in principe hetzelfde. Anders is dat met de psychische zorg voor kinderen. Deze is versnipperd geraakt als gevolg van de decentralisatie. Elke gemeente maakt eigen afwegingen en richt de zorg anders in. Juist daarom is het belangrijk dat ggz-professionals en kinderartsen elkaar vinden op de inhoud en één lijn trekken. Samen richtlijnen ontwikkelen bijvoorbeeld, en waar nodig samen met de minister in gesprek. Die bereidheid is er van beide kanten en dat ziet u terug tijdens deze congresdag.

De impact van chronisch ziek-zijn

Pijn, stress, frequente opnames, niet altijd mee kunnen doen met vrienden en vriendinnen, anders zijn... Chronische ziekte tekent het leven van een kind. Het gaat om kinderen die geregeld en vaak gedurende langere tijd bij de kinderarts komen. Hoe kunnen we het psychisch welzijn van deze groep ondersteunen? Daarover spreekt onder meer hoogleraar Manon Hillegers, kinder- en jeugdpsychiater bij het Erasmus MC.

Ketenaanpak anorexia

Een onderwerp waarbij kinderartsen en kinder- en jeugdpsychiaters al nauw samenwerken is anorexia. Anorexiapatiënten worden steeds jonger en hun aantal neemt toe. Helaas schiet de zorg voor deze complexe eetstoornis nog vaak tekort of komt te laat. Laat u bijpraten over de landelijke maatregelen die minister De Jonge treft op basis van het advies van een groep experts op het gebied van eetstoornissen (K-EET: landelijke ketenaanpak eetstoornissen). Zo komt er bijvoorbeeld een

tweetal expertisecentra. Ook de discussie rondom dwangvoeding krijgt aandacht.

Decentralisatie: vijf jaar na dato

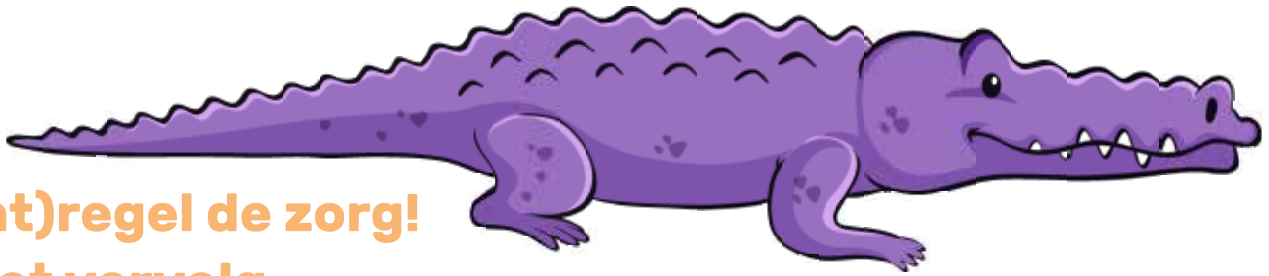
Hoe blijf je als professionals *in the lead* in een gedecentraliseerd zorglandschap? Peter Dijkshoorn, kinder- en jeugdpsychiater en bestuurder bij GGZ Nederland, werpt graag licht op die vraag met een bevlogen verhaal over de decentralisatie van de jeugd-ggz vijf jaar na dato. Een zeer actueel onderwerp nu de minister de decentralisatie van complexe psychische zorg aan jongeren deels terug wil draaien. Het is tijd dat we als inhoudelijke experts meepraten over de inrichting en uitvoering van deze zorg. Hoe? Laat u inspireren!

Tics in de spreekkamer

Tot slot geeft kinder- en jeugdpsychiater Chaim Huijser een klinische les over ticstoornissen bij kinderen. Tics kunnen zeer invaliderend zijn voor een kind. De neiging bestaat om tics te interpreteren als een vorm van gedrag, maar dat is lang niet altijd het geval. Wat kun je als kinderarts doen voor een kind met tics? Met de praktische nieuwe kennis over dit onderwerp kunt u aan de slag in uw eigen spreekkamer.

De NVK GGZ dag belooft een dag boordevol inhoud te worden die voor zowel kinderartsen als ggz-professionals interessant is.

Deze dag is georganiseerd op donderdag 18 juni van 08.30 tot 11.00 uur en van 14.15 tot 17.30 uur in zaal 8/9 (sessie 27).



(Ont)regel de zorg! – Het vervolg

Het symposium over de aanpak van de groeiende administratieve last in de kindergeneeskunde tijdens het NVK Congres 2019 werd buitengewoon goed ontvangen. Dit jaar komt er een vervolg. We staan stil bij de ontwikkelingen van het afgelopen jaar. Waar hebben we successen geboekt? En welke paarse krokodillen moeten nodig nog worden aangepakt?

Marieke Zegers, senior onderzoeker bij IQ Healthcare, vertelt over Experiment ZIRE (Zinvolle Registratie) waarbij ze het effect onderzocht van het schrappen van een aantal kwaliteitsmetingen op de IC voor volwassenen. Levert dat meer tijd en aandacht voor de patiënt op? Blijft de veiligheid geborgd?

Thomas Bakker, projectleider (Ont)Regel het Spaarne Gasthuis onderhandelde met de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen en Zorgverzekeraars Nederland over het terugbrengen van de administratielast bij accreditatie. Tijdens het symposium doet hij uit de doeken wat die onderhandelingen hebben opgeleverd. Kinderarts en hoogleraar Metabole Ziekten Tom de Koning maakt als voorzitter van de NVK-adviesgroep *Ontregel de Zorg* vervolgens de vertaalslag naar het werk van de kinderartsen. Waar staan de grootste paarse krokodillen in de kindergeneeskunde? Hoe te beginnen met een schraptraject? Welke partijen betrek je en wat bepaalt de kans van slagen?

Dit symposium vindt plaats op donderdag 18 juni in zaal 6/7 van 09.00 tot 10.30 uur (sessie 24).

Nieuwe ontwikkelingen in diagnostiek, behandeling en zorg

Erfelijke en aangeboren aandoeningen

Erfelijke en aangeboren aandoeningen (EAA) vormen het jongste subspecialisme binnen de kindergeneeskunde. De ontwikkelingen binnen dit vakgebied zijn nauwelijks bij te benen. Maar geen nood! Met dit symposium bent u in anderhalf uur weer up to date.

Hoe ziet het diagnostisch traject eruit bij een kind met een ontwikkelingsachterstand? Wat doe ik als kinderarts zelf en wanneer schakel ik andere (sub)specialisten in zoals de kinderarts-EAA en de klinisch geneticus? Hoe interpreteer ik uitslagen? Wat moet ik met een n=1 diagnose uit een WES? Welke (nieuwe) therapeutische mogelijkheden zijn er? Kinderartsen kunnen er niet omheen zich te verdiepen in nieuwe inzichten vanuit de klinische genetica. EAA is een vakgebied dat bovendien sterk verweven is met diverse andere (sub)specialismen zoals metabole ziekten, MDL, longgeneeskunde, neurologie en dermatologie.

De sectie EAA organiseert daarom een inhoudelijk en zeer relevant symposium om kinderartsen bij te praten. Het is een

mooie combinatie geworden van casuïstiek en kennisoverdracht op basis van de NVK Richtlijn: *Etiologische diagnostiek bij kinderen met een ontwikkelingsachterstand / verstandelijke beperking*. Er is aandacht voor nieuwe diagnostiek en nieuwe therapeutische mogelijkheden. Daarnaast is er ruimte om in te zoomen op de multidisciplinaire zorg voor deze kinderen en hun gezin, en de rol van de kinderarts en andere zorgprofessionals hierbij.

Het symposium vindt plaats op donderdag 18 juni van 14.15 tot 15.30 uur in zaal 6/7 (sessie 25).



Bestuur nodigt uit!

Het NVK-bestuur wil tijdens het NVK Congres graag met leden in gesprek over kansen & knelpunten. U bent daartoe van harte uitgenodigd op woensdag 17 juni: 12.30-13.30 uur of donderdag 18 juni: 13.15-14.15 uur. Interesse? Laat dat via nvk@nvk.nl weten.

ALV

De algemene ledenvergadering van de NVK vindt plaats van 11.00-13.00 uur in zaal Athene C.

Sociaal programma

Na de borrel om 17.30 uur, bent u om 18.15 uur van harte welkom bij het walking diner met een ongetwijfeld wederom spraakmakend optreden van het Concilium Paediatricum Hilaricum. Daarna de voetjes van de vloer met de band Recipe!

ATHENE C

08.30 - 09.00 uur

Opening Kinderen en geestelijke gezondheid: NVK GGZ dag

Arne Popma, hoogleraar Forensische Psychiatrie, LUMC, Leiden en Károly Illy, voorzitter NVK



09.00 - 10.30 uur

18

SYMPOSIUM: Vaccinaties; bescherming, risico's en communicatie

Voorzitter: Lieke Sanders, kinderarts, UMCU-Wilhelmina, Utrecht

Wat heeft de invoering van het Rijksvaccinatieprogramma nou eigenlijk opgeleverd? Goede huisvesting en voeding lieten de mortaliteit immers al zakken in de eerste helft van de 20^{ste} eeuw. En wat betekent de waarschuwing van narcolepsie na het pandemische vaccin nu? Wat moeten we daarmee? En tenslotte, we willen een geïnformeerde keuze van ouders. Met alle informatie, voor en tegen. Maar we willen graag dat ze kiezen voor vaccinatie. Wat betekent dat nou allemaal? Maarten van Wijhe, Miriam Sturkenboom en Hedwig te Molder spreken hierover in dit symposium.

**Een blik terug - de effecten van meer dan een halve eeuw vaccineren**

Maarten van Wijhe, Phd/postdoc, Roskilde Universiteit, Roskilde, Denemarken

Monitoring van de veiligheid van vaccins: Wat kan er beter? Narcolepsie als casestudie

Miriam Sturkenboom, pharmaco-epidemioloog/hoogleraar Observationale Data Analysis, UMCU, Utrecht

Van woede naar passie: Hoe voeren we een goed gesprek over vaccinatie?

Hedwig te Molder, hoogleraar Taal en Communicatie, Vrije Universiteit, Amsterdam

11.00 - 13.00 uur

Algemene Ledenvergadering NVK o.l.v. Piet-Hein Peeters, journalist

14.15 - 15.30 uur

19

SYMPOSIUM: Procedureel comfort 'Pijn, angst & verzet' of 'controle & vertrouwen'

Voorzitters: Serge Prop, kinderarts i.o., UMC-AMC, Amsterdam; Caro Theunissen, kinderarts i.o., MUMC+, Maastricht

Dag in dag uit stellen we kinderen bloot aan onze medische handelingen. Lab afnemen, een infuus plaatsen, een maagsonde plaatsen: schijnbaar kleine gebeurtenissen die niet zelden grote gevolgen hebben voor het kind, zoals pijn, verzet, (anticiperende) angst, verlies aan vertrouwen en (post-traumatische) stress. En als de poging faalt, zal deze moeten worden herhaald of neigen we dan maar dwang te gebruiken. Dit moet en kan ook anders, maar hoe dan? Piet Leroy, Arine Vlieger en Paolo Valerio vertellen ons er meer over. Een verhaal over hoe we zorg voor kinderen nog beter kunnen maken.

**Procedureel Comfort: een positief verhaal in 7 stappen**

Piet Leroy, kinderarts-intensivist/directeur Pediatrische Procedurele SedatieUnit, MUMC+, Maastricht

Niet-farmacologische mogelijkheden tot comfort

Arine Vlieger, kinderarts, St. Antonius Ziekenhuis, Nieuwegein

Farmacologische mogelijkheden tot comfort

Paolo Valerio, kinderarts, OLVG, Amsterdam

ZAAL 15

16.00 - 17.30 uur

20

SYMPOSIUM: Je gaat het pas zien als je het door hebt: Persoonlijke ontwikkeling van de medisch specialist (i.o.) 

Hoe gaat u om met alle mogelijkheden en keuzes die op uw pad komen? En met alle dingen die moeten of de druk(te) die u ervaart in uw werk? Hoe (h)erkent u uw potentie? Wat zijn uw drijfveren, doelen en wensen? Ongetwijfeld denkt u hier geregeld over na. In dit symposium brainstormen wij met u over verschillende modaliteiten die persoonlijke en professionele ontwikkeling kunnen ondersteunen. Tevens gaan wij dieper met u in op een van de tools: coaching. Challenge waar het kan, support waar nodig!

Setting the stage: Hebben we wel het goede vak gekozen?

Laila van der Heijden, kinderarts i.o., UMCU-Wilhelmina, Utrecht; Ingrid Lukkassen, kinderarts/opleider, St. Antonius Ziekenhuis, Nieuwegein

Coaching? Ben je wel wijs?

Anne de Pagter, kinderarts-hematoloog, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam; Matthijs de Hoog, kinderarts/opleider/hoofd IC-kinderen, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam

Live coaching sessie

Paul Wormer, coach Challenge & Support, Paul Wormer Consultancy, Leiden

ZAAL 4/5

09.00 - 10.30 uur

21

SYMPOSIUM: Praktische endocrinologie in de periferie; filter de pathologie! 

Voorzitter: Gerdine Kamp, kinderarts, Tergooi, Blaricum

Kent u de pathologische signalen van deze op het oog relatief onschuldige verwijzingen?

In een interactieve sessie leert u wanneer u wel of niet verder onderzoek doet, gewoon vervolgt of direct kunt geruststellen. Er zal gewerkt worden met veel foto's, filmpjes en praktische vragen van wat we zoal zien en horen in de spreekkamer van de perifere kinderarts.

Praktische endocrinologie in de periferie; filter de pathologie!

Gerdine Kamp, kinderarts, Tergooi, Blaricum

Ben je ooit bang voor een verwijzing voor "te lang"?

Peter Lauffer, arts-onderzoeker, UMC-AMC, Amsterdam

Al jong borstontwikkeling, wanneer is dit een ding?

Ellen Bannink, kinderarts, Tergooi, Blaricum

Vroege haren, moet je dit altijd verklaren?

Mariëtte van Ravenshorst, aios kindergeneeskunde, Tergooi, Blaricum/UMC-VUmc, Amsterdam

14.15 - 15.30 uur

22

SYMPOSIUM: Vroegdiagnostiek van afweerstoornissen: genetica en hielprik naar de dagelijkse praktijk 

Voorzitter: Martijn van der Kuip, kinderarts-immunoloog/reumatoloog, UMC-Emma, Amsterdam

Het vroeg opsporen van een afweerstoornis heeft een gunstig effect op het ziektebeloop en kans op overleving. In het landelijke Genetics First PID-project wordt gebruik gemaakt van een genetische test om alle afweerstoornissen zo vroeg mogelijk te diagnosticeren. Voor een van de meest ernstige vormen van PID, Severe combined immunodeficiency (SCID), is het zelfs mogelijk de ziekte op te sporen direct na de geboorte met behulp van hielprikscreening. Met ingang van 1 oktober 2020 zal deze hielprikscreening landelijk worden ingevoerd. Op dit moment vindt er een nationale implementatie pilot plaats (SCID-screening onderzoek in Nederland met TRECs; SONNET studie).

Vroegdiagnostiek van afweerstoornissen met een Genetics First aanpak

Joris van Montfrans, kinderarts-immunoloog, UMCU-Wilhelmina, Utrecht

Implementatie van SCID-screening: meer dan het invoeren van een test voor TRECs

Maartje Blom, promovendus, LUMC-Willem-Alexander/RIVM, Leiden

Perspectief van ouders over het vroeg opsporen van Ataxia Telangiectasia als nevenbevinding van TREC-screening







Mirjam van der Burg, immunoloog, LUMC-Willem-Alexander, Leiden

Nieuwe inzichten in follow-up en behandelstrategieën van afweerstoornissen


Robbert Bredius, kinderarts-immunoloog, LUMC-Willem-Alexander, Leiden

- 16.00 - 17.30 uur **23** **SYMPOSIUM: Van huidafwijkingen tot anafylaxie** 
Voorzitter: Joyce Emons, kinderarts-allergoloog, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam
 Binnen de Kinderallergologie wordt een diversiteit aan ziektebeelden gezien waarvan de meeste beginnen of gepaard gaan met milde klachten, maar kunnen resulteren in levensbedreigende situaties zoals anafylaxie. In dit symposium willen we u meenemen in de diagnostiek en behandeling van anafylaxie, veel voorkomende maar ook zeldzame oorzaken aangevuld met ziektebeelden waarbij anafylaxie vaker voorkomt, zoals mastocytose. Een andere mogelijke oorzaak voor anafylaxie is insectengif, steeds vaker gezien bij kinderen en waarbij bij volwassenen vaak een onderliggende mastocytose wordt gevonden. Praktische handvatten omtrent diagnostiek, behandeling en wie er in aanmerking komt voor een adrenaline auto-injector zullen uitgebreid aan bod komen.
- Van huidafwijkingen tot anafylaxie; korte inleiding en introductie**
Joyce Emons, kinderarts-allergoloog, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam
Anafylaxie; hoe te herkennen en te behandelen
Nicolette Arends, kinderarts-allergoloog, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam
Mastocytose, een zeldzaam ziektebeeld verhelderd door de twee mastocytose centra
Nicolette Arends, kinderarts-allergoloog, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam
-
- ZAAL 6/7**
 09.00 - 10.30 uur **24** **SYMPOSIUM: Ontregel de zorg: het vervolg!**  
Voorzitters: Serge Prop, kinderarts i.o., UMC-AMC, Amsterdam; Caro Theunissen, kinderarts i.o., MUMC+, Maastricht
 Op het NVK Congres 2019 presenteerde de JA-NVK de sessie Ontregel de Zorg! Dit jaar wordt een vertaalslag gemaakt naar de praktijk: Wat kunnen wij leren van een succesvol schrapproject op de IC, wat is noodzakelijk en wat doen we onszelf aan, hoe gaan onderhandelingen in zijn werk met toezichhouders en wat zijn de uitdagingen in de kindergeneeskunde op dit moment? Wij zien u daar! (zie pagina 15)
- Accreditatie in de zorg: De dosis maakt het vergif**
Thomas Bakker, projectleider (Ont)Regel het Spaarne Gasthuis, Spaarne Gasthuis, Haarlem
Experiment Zinnvolle registratie (ZIRE): minder registreren, meer aandacht voor de patiënt
Marieke Zegers, onderzoeker/projectleider ZIRE, Radboudumc, Nijmegen
Administratie in de kindergeneeskunde: Wat doen we onszelf aan?
Tom de Koning, kinderarts, UMCG-Beatrix, Groningen
- 14.15 - 15.30 uur **25** **SYMPOSIUM: Erfelijke en Aangeboren Aandoeningen; nieuwe ontwikkelingen in diagnostiek, behandeling en zorg** 
 De sectie EAA organiseert een inhoudelijk en zeer relevant symposium om kinderartsen bij te praten over de ontwikkelingen binnen dit vakgebied (zie pagina 15).
- Nieuwe Diagnostiek bij EAA**
Stella de Man, kinderarts EAA, Amphia, Breda; Danielle Veenma, kinderarts EAA, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam
Nieuwe Therapie bij EAA
Annette van den Elzen, kinderarts EAA, RDG Gasthuis, Delft; Leonie Menke, kinderarts EAA, UMC-AMC, Amsterdam
Nieuwe aspecten in de zorg voor kinderen met een EAA
Karen Bindels-de Heus, kinderarts EAA, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam; Joyce Geelen, kinderarts EAA, Radboudumc-Amelia, Nijmegen
- 16.00 - 17.30 uur **26** **SYMPOSIUM: TULIPS-NVK Wetenschapssymposium** 
Voorzitters: Mirjam Belderbos, bestuur TULIPS; Edward Nieuwenhuis, voorzitter juryprijs voor jonge onderzoekers, Willem de Vries, bestuur NVK
 Het TULIPS-NVK Wetenschapssymposium biedt een podium voor jonge talentvolle onderzoekers in de kindergeneeskunde. De onderzoekers zullen in korte presentaties (8-10) minuten de belangrijkste bevindingen van hun onderzoek presenteren. Anders dan voorgaande jaren zal er één sessie zijn, met presentaties van vijf talentvolle onderzoekers. Aan het einde van de sessie worden twee prijzen uitgereikt: De NVK jonge onderzoekersprijs (vooraf bepaald door een vakjury) en de TULIPS publieksprijs (ter plaatse bepaald door het publiek m.b.v. de Yellege app).

ZAAL 8/9

- 09.15 - 10.30 uur **27** **SYMPOSIUM: Chronisch zieke kind en welzijn** 
Manon Hillegers, hoofd afdeling kinderpsychiatrie, Erasmus MC, Rotterdam
 Onderdeel van het gezamenlijke symposium met de GGZ (zie pagina 14)
- 11.00 - 13.00 uur **27** **SYMPOSIUM: Transitiepsychiatrie (alleen voor ggz-professionals)** 
Thérèse van Amelsvoort, hoogleraar transitiepsychiatrie, Universiteit van Maastricht
 Dit symposium vindt plaats tijdens de ALV van de NVK.
- 14.15 - 15.30 uur **27** **SYMPOSIUM: Anorexia nervosa, samen verder: shared decision making?**  
 Samen aan het bed, samenwerking tussen soma/psyche: kinderarts en psychiater, hulpverleners met patiënt en ouders, is er een tool voor shared decision making?
Annemarie van Belleghem, kinderarts, specialisatie eetstoornissen, UMC-AMC, Amsterdam; Miranda Fredriks, kinder- en jeugdpsychiater, UMC-AMC, Amsterdam
 Onderdeel van het gezamenlijke symposium met de GGZ (zie pagina 14)
- 16.00 - 17.30 uur **27** **SYMPOSIUM: Transitie stand van zaken + Tics**  
A. Kinder- en jeugdpsychiatrie naar de gemeente. Ellende? Goede stap? Voorbode voor kindergeneeskunde?
 In 2015 is de kinderpsychiatrie overgeheveld van zorgverzekeraar naar gemeentes. Wat is de stand van zaken? Er is veel commotie over zowel financiën als kwaliteit. Is er ook winst? Is er toekomst?
Peter Dijkshoorn, kinder- en jeugdpsychiater/bestuurder, Accare, Leiden
B. Tics en meer bij kinderen en jongeren, een update
 Wat is de differentiaaldiagnose van tics, wanneer zijn tics een probleem en wanneer moet ik doorverwijzen naar een kinder- en jeugdpsychiater? In dit symposium leert u het onderscheid tussen verschillende bewegingsstoornissen, complexe tics, compulsies en impulsies en Gilles de la Tourette. De laatste kennis over het ontstaan van tics.
 U hoort van de behandelopties en de vele bijkomende problemen die vaak samen oplopen met tics. Het belang van samenwerking tussen de kinderneurologie en kinderpsychiatrie zal worden verhelderd.
Chaim Huijser, kinder- en jeugdpsychiater, De Bascule/Level, Amsterdam
 Onderdeel van het gezamenlijke symposium met de GGZ (zie pagina 14)

ZAAL 14/15

- 13.15 - 14.00 uur **L1** **SYMPOSIUM: Niet Pluis, wanneer denk je aan metabole ziekten?** 
Mede mogelijk gemaakt door Sanofi.
 Dit is niet pluis. Een gevoel wat iedere kinderarts kent. Maar wat als je er niet de vinger op kunt leggen wat er aan de hand kan zijn? Wanneer denk je aan metabole aandoeningen, en wat ga je dan doen? Aan de hand van casuïstiek zal Erna Langius de waarschuwingssignalen benoemen waar jij als kinderarts alert op moet zijn.
Erna Langius, kinderarts-kinderneuroloog, OLVG West, Amsterdam
- 14.15 - 15.30 uur **29** **SYMPOSIUM: ADHD – a pharmacological and clinical point of view** 
Mede mogelijk gemaakt door Takeda
 In deze masterclass zal Britse farmacoloog David Heal spreken over de farmacologie van ADHD medicatie: kan kennis over de farmacologische eigenschappen van de medicatie bijdragen aan een keuze voor bepaalde medicatie in de behandeling van ADHD? Hierna zal door een Nederlandse kinderarts de vertaling hiervan worden gemaakt naar de klinische praktijk.
David Heal, farmacoloog, British Pharmacology Society, Groot-Brittannië
- 16.00 - 17.30 uur **30** **SYMPOSIUM: Ziekte bij migranten uit het Nabije Oosten** 
Mede mogelijk gemaakt door Novartis Pharma.

Virale infecties en lijncomplicaties bij neonaten

Hoe voorkom je, herken je en behandel je virale infecties en lijncomplicaties, zoals lijninfecties en -trombose, bij neonaten? Twee interactieve symposia met veel praktische kennis op basis van de nieuwste wetenschappelijke inzichten. Of u nu neonatoloog, kinderarts-infectioloog, kinderarts-hematoloog of algemeen kinderarts bent, deze symposia zijn speciaal voor iedereen.



Risicovolle virusinfecties

Een moeder met waterpokken vlak na de partus, een bleek-gauwe neonaat met koorts of een neonaat met convulsies op de Spoedeisende Hulp. Pre-, peri- of postnataal verworven virale infecties bij neonaten komen geregeld voor. Deze infecties zijn helaas niet altijd onschuldig en kunnen aanleiding geven tot een ernstig klinisch beeld, restverschijnselen en zelfs overlijden van de neonaat. Daarnaast kunnen kinderartsen te maken krijgen met vragen en dilemma's als er sprake is van een zwangere met een doorgemaakte primaire infectie door CMV of als er sprake is van een neonaat met een herpescontact.

De landelijke werkgroep Neonatale infecties van de NVK-sectie Neonatologie biedt een symposium met herkenbare casuïstiek over een aantal risicovolle virale infecties bij neonaten door onder andere CMV, rota-, herpes- en enterovirussen. Wanneer moet je aan een virale infectie denken? Welke diagnostiek doe je en wanneer precies? Is cerebrale beeldvorming nodig? Wat zijn complicaties die je kunt verwachten en wat vertel je aan ouders? Wanneer besluit je te gaan behandelen? En welke (nieuwe) richtlijnen zijn er rondom al deze vragen? Ook de

samenwerking met de gynaecoloog komt aan de orde. Dit congresonderdeel is een must voor alle kinderartsen in de algemene praktijk.

Voorkomen van lijninfecties

Centrale lijnen zijn onmisbaar in de neonatale zorg maar brengen ook risico's met zich mee. Het team achter NEOCLOT (NEONatal Central-venous Line Observational study on Thrombosis) heeft een praktisch en interactief symposium samengesteld over het voorkómen en behandelen van lijninfecties en -trombose, gebaseerd op de nieuwste wetenschappelijke inzichten.

Een eerste voorwaarde om lijncomplicaties te voorkomen is een goede positie van de centrale lijn. Maar wat is de juiste inbrengrdiepte van de navellijn? En hoe controleer je dat precies? U hoort er alles over tijdens de eerste voordracht. Ook de resultaten van een landelijke benchmark-studie naar de incidentie van lijninfecties op verschillende neonatale intensive care-units, staan op de agenda. Wat kunnen we daarvan leren als het gaat om de meest effectieve preventieve maatregelen? En wat betekent dat voor de bestaande protocollen?

Resultaten NEOCLOT en cohortonderzoek

Lijninfectie gaat vaak samen met lijntrombose. Sinds 2014 worden alle neonaten met lijntrombose behandeld volgens een landelijk behandelprotocol, dat de afgelopen vijf jaar geëvalueerd is binnen de NEOCLOT-studie. De onderzoekers presenteren de uitkomsten heet van de naald, want de studie liep tot eind 2019. Nog meer nieuwe kennis levert het recent afgesloten cohortonderzoek op naar de juiste startdoseringen van laag-moleculair-gewicht-heparines (LMWH) om trombose bij neonaten te behandelen. Om alvast een belangrijk tipje van de sluier op te lichten: het gebruik van insuflons kan ernstige bloedingscomplicaties veroorzaken en het advies is deze niet meer te gebruiken voor het toedienen van LMWH, met name niet bij dysmature neonaten.

Beide symposia vinden plaats op vrijdag 19 juni in zaal 8/9. Virale infecties bij neonaten van 09.15 tot 10.30 uur en Lijngerelateerde complicaties in neonaten van 11.00 tot 12.30 uur (sessie 40 en 41).

Een kijkje over de schutting: kinderartsen in de eerste lijn

In Nederland gaan ouders met een ziek kind in eerste instantie naar de huisarts. Dat is niet in alle Europese landen zo. In Duitsland zijn bijvoorbeeld eerstelijns kinderartsen werkzaam. Wat kunnen we leren van deze verschillen? Een symposium samen met onze oosterburen.

Vorig jaar waren de initiatiefnemers van dit symposium te gast tijdens het Duitse equivalent van het NVK Congres. Dit jaar nodigden zij hun Duitse collega's uit om in Nederland een kijkje over de schutting te nemen. Beide landen leveren hoogwaardige kindergeneeskundige zorg. Toch is het interessant om te kijken naar de verschillen in structuur en opleiding en hoe dat in de praktijk uitpakt. Levert dat aanknopingspunten om de zorg voor het kind in ons land op een nog hoger plan te krijgen? Is een eerstelijns kinderarts hier misschien ook een goede optie? Of kunnen huisartsen beter worden toegerust voor de



kindergeneeskundige zorg die zij leveren? NVK-voorzitter Károly Illy start met een inleiding over de verschillen tussen diverse Europese landen als het gaat om eerstelijns kindergeneeskunde. Vervolgens vertelt een aantal Duitse collega's over de eerstelijns kindergeneeskundige praktijk en de opleiding tot kinderarts in Duitsland. Daarnaast gaat een Nederlandse huisarts in op de kindergeneeskunde in een huisartsenpraktijk alhier. Tijdens de tweede helft van het symposium gaan we in gesprek met de aanwezigen over de verschillen tussen beide landen en welke lessen we hieruit kunnen trekken om de zorg voor het kind nog verder te verbeteren. De voertaal is Engels.

Het symposium vindt plaats op vrijdag 19 juni van 11.00 tot 12.30 uur in zaal 4/5 (sessie 35).

Nieuwe richtlijn Vluchtelingkinderen biedt houvast

Wie doet wat voor het vluchtelingkind?

Vluchtelingkinderen vormen een kwetsbare groep. Vaak hebben ze ontberingen doorstaan die fysiek en psychisch hun sporen achterlieten en zijn ze (lang) verstoken geweest van medische zorg. Deze kinderen hebben dan ook een bovengemiddeld risico op gezondheidsproblemen. Maar de zorg voor deze groep vertoont nogal wat lacunes. Een nieuwe landelijke richtlijn moet daar verandering in brengen.

Vrijwel elke kinderarts heeft in zijn of haar praktijk wel eens te maken met een vluchtelingkind en weet dat er naast de specifieke aanleiding voor de doorverwijzing nog zoveel meer

speelt. Maar wie pakt dat op? Wat is de verantwoordelijkheid van de jeugdarts en wat doet de huisarts? Heeft het kind een gedegen gezondheidsonderzoek gehad met aandacht voor bijvoorbeeld endemische ziekten, ondervoeding en posttraumatische stress? In 2016 bleek uit een enquête, gehouden onder AJN-jeugdartsen, dat de huidige zorg voor vluchtelingkinderen niet toereikend is.

Daarom is er sinds 2017 een landelijke, multidisciplinaire richtlijn in de maak die de zorg voor vluchtelingkinderen beter, uniformer en inzichtelijker moet maken. Die richtlijn (nu ter autorisatie) vormt een breed gedragen hulpmiddel voor de vele disciplines die bij de netwerkzorg voor deze kinderen betrokken zijn: voor professionals in de jeugdgezondheidszorg, huisartsen en kinderartsen bijvoorbeeld, maar ook voor gynaecologen, kinderpsychologen en -psychiaters en tandartsen.

Tijdens dit symposium, met veel casuïstiek en ruimte voor interactie, staat de richtlijn centraal. Kinderartsen geven achtergronden over specifieke gezondheidsrisico's bij vluchtelingkinderen, een jeugdarts vertelt over het nieuwe nieuwkomersonderzoek bij deze kinderen, een gynaecoloog komt aan het woord over het herkennen van Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV) en de do's en don'ts bij de aanpak hiervan, en een kinderpsychiater gaat in op symptomen van posttraumatische stress en de juiste timing van interventies.

Het symposium vindt plaats op vrijdag 19 juni van 11.00 tot 12.30 uur in zaal 6/7 (sessie 38).



Sociaal programma

Rond 15.45 uur sluiten we het NVK
Congres 2020 af onder het genot
van een hapje en een drankje in
de foyer.



ATHENE C

08.30 - 09.15 uur

31

KEYNOTE: Het grote belang van de kleintjes; een nóg betere gezondheid van Nederland

(zie pagina 4)

Jet Smit, emeritus-hoogleraar Public Health, UMCU-Julius, Utrecht

09.15 - 09.30 uur

32

Opening AJN NVK: Eerste lustrum: vijf jaar samen sterk voor het kind!

Voorzitters: Henrike ter Horst, jeugdarts KNMG, AJN Jeugdartsen Nederland, Arnhem; Anne Custers, kinderarts, MUMC+, Maastricht; Roos van der Plas, kinderarts, UMC-VUmc, Amsterdam; Inge Tissen, arts M&G, GGD Limburg-Noord, Venray



09.30 - 10.30 uur

32

AJN NVK SYMPOSIUM: Hier mag je lachen (of toch niet?)

(zie pagina 5)

Piet Leroy, kinderarts-intensivist/directeur Pedriatische Procedurele SedatieUnit, MUMC+, Maastricht

11.00 - 11.45 uur

32

AJN NVK SYMPOSIUM: Horen: zien of zwijgen?

(zie pagina 5)

Linda van der Sande, kinderarts/fellow kinderlongziekten, MUMC+, Maastricht; Michiel Bannier, kinderlongarts, MUMC+, Maastricht



11.45 - 12.30 uur

32

AJN NVK SYMPOSIUM: De belangrijkste kinderchirurgische aandoeningen

(zie pagina 5)

Gerda Zipp, kinderchirurg, Haga Ziekenhuis, Den Haag

13.45 - 15.00 uur

32

AJN NVK SYMPOSIUM: Ontwikkelingsachterstand: hoe ontwikkelt de zorg zich?

(zie pagina 5)

Voorzitters: Edward Nieuwenhuis, medisch hoofd kindergeneeskunde/kinderarts-immunoloog, UMCU-Wilhelmina, Utrecht; Henrike ter Horst, jeugdarts KNMG, AJN Jeugdartsen Nederland, Arnhem
Spreker: Michiel Houben, kinderarts, UMCU-Wilhelmina, Utrecht



15.00 - 15.45 uur

33

KEYNOTE: Er was eens... een mini-orgaantje; Jitske en het verhaal van de organoïden

(zie pagina 4)

Jitske Jansen, wetenschappelijk onderzoeker, Radboudumc, Nijmegen (zie pagina 4)

ZAAL 4/5

09.15 - 10.30 uur

34

SYMPOSIUM: 20 jaar Global Child Health in Amsterdam – twee decennia in vogelvlucht

Voorzitter: Michaël Boele van Hensbroek, kinderarts-infectioloog, UMC-Emma, Amsterdam

In 2020 bestaat de voor Nederland unieke leerstoel Global Child Health 20 jaar en recent is de groep rond deze leerstoel uitgebreid door de alliantie tussen het AMC en VUmc. Een mooi moment om terug te kijken op de hoogtepunten en vooruit te kijken naar de uitdagingen die er wereldwijd nog zijn op het gebied van Global Child Health. In korte voordrachten zullen onze kinderartsen/onderzoekers de 'state-of-the-art' op hun verschillende expertise-gebieden presenteren. Zowel eigen onderzoek als nieuwe (internationale) ontwikkelingen op het gebied van malaria, HIV, ondervoeding, tuberculose en shock zullen aan bod komen.



Introductie*Michaël Boele van Hensbroek, kinderarts-infectioloog, UMC-Emma, Amsterdam***Malaria***Menno Smit, aios kindergeneeskunde, UMC-Emma, Amsterdam***HIV en resistentie***Job Calis, kinderarts-intensivist, UMC-Emma, Amsterdam***Ondervoeding***Wieger Voskuil, kinderarts, UMC-Emma, Amsterdam***Tuberculose & Meningitis***Martijn van de Kuip, kinderarts-infectioloog, UMC-Emma, Amsterdam***Shock***Job van Woensel, kinderarts-intensivist, UMC-Emma, Amsterdam*

11.00 - 12.30 uur

35

SYMPOSIUM: Een kijkje bij onze oosterburen: Kinderartsen in de eerste lijn

In dit symposium, georganiseerd samen met onze Duitse collega kinderartsen, willen wij met u van gedachten wisselen over de verschillen in kindergeneeskundige opleiding en zorg tussen Duitsland en Nederland. (zie pagina 21)

**Inleiding met aandacht voor systeemverschillen tussen diverse Europese landen, in het bijzonder m.b.t. de eerstelijns kindergeneeskunde***Károly Illy, voorzitter NVK***Kenmerken van een eerstelijns kindergeneeskundepraktijk in Duitsland***Eerstelijns Duitse kinderarts***Hoe ziet de kindergeneeskunde er in een huisartsenpraktijk uit?***Voorzitter Duitse CP***Kenmerken van de opleiding tot kinderarts in Duitsland, vanuit perspectief opleiders.****Waarop is men trots?***Ingeborg Krägeloh-Mann, voorzitter DGKJ (Duitse vereniging voor kindergeneeskunde), Duitsland***Kenmerken van de opleiding tot kinderarts in Duitsland, vanuit perspectief aios. Met aandacht voor eerstelijns kindergeneeskunde***Lena de Maizière, voorzitter young DKGJ, Duitsland***Debat**

13.45 - 15.00 uur

36

SYMPOSIUM: Levenslang leren met EPA gebaseerd herregistreren: een (on)zinnig idee?*Voorzitter: Reinoud Gemke, kinderarts-opleider, UMC-Emma, Amsterdam*

In de opleiding tot kinderarts wordt ontwikkeling van bekwaamheid gemonitord met Entrustable Professional Activities (EPA's) en inmiddels worden ook EPA's ontwikkeld voor sub-specialistische opleidingen. Maar hoe borgen we het behoud van gemeenschappelijke bekwaamheden van al die verschillende (sub-)specialisten? En (hoe) blijf je bijvoorbeeld als algemeen kinderarts bekwaam voor de opvang van instabiele pasgeborenen of als academisch sub-specialist voor de SEH/huisdienst? De huidige herregistratiecriteria geven een indirect en inadequaat beeld van bekwaamheid. In een snel veranderende zorg zijn kern-EPA's beter toegerust om het behoud van bekwaamheid als specialist te monitoren. Graag inspireren wij alle kinderartsen tot een levendige discussie over dit concept.

Inleiding*Reinoud Gemke, kinderarts-opleider, UMC-Emma, Amsterdam***Competentie gebaseerde na- en bijscholing voor de medisch specialist: het echte opleidingscontinuüm***Olle ten Cate, senior scientist Centrum voor Research en Ontwikkeling van Medisch Onderwijs, UMCU, Utrecht***Competentiewensen, -verwachtingen en -uitdagingen in de praktijk***Matthijs de Hoog, kinderarts-opleider, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam***Stellingen en/of interactieve (panel)discussie***Paul Brand, kinderarts/hoofd medisch opleidingsbeleid, Isala, Zwolle*

ZAAL 6/7

09.15 - 10.30 uur

37

WORKSHOP: Samen beslissen: hoe doe je dat en wat levert het op?
(max. 50 deelnemers)*Voorzitter: Paul Brand, kinderarts/decaan, Isala Academie, Zwolle*

Het kan u niet ontgaan zijn: samen beslissen (shared decision making) is hot. Ministerie en patiënten moedigen het gebruik van deze manier van besluitvorming in de spreekkamer aan, de FMS ziet het als de norm voor consultvoering voor de medisch specialist in 2025. Brengen we het al in de praktijk, of kan dat nog anders? Worden we er goed in opgeleid? En wat vindt de (toekomstige) kinderarts ervan dat patiënten en ouders meer gaan meedenken en meebeslissen? In de workshop bespreken we deze vragen, kijken we naar effecten van samen beslissen en oefenen we in het taalgebruik van samen beslissen.
Ellen Driever, arts-onderzoeker, Isala Academie, Zwolle; Fabienne Ropers, kinderarts, LUMC-Willem-Alexander, Leiden

11.00 - 12.30 uur

38

SYMPOSIUM: Richtlijn medisch en psychosociaal nieuwkomersonderzoek vluchtelingkinderen
(zie pagina 21)*Voorzitter: Monique Suiker, kinderarts-hematoloog, UMCU-Wilhelmina, Utrecht***Richtlijn Vluchtelingkinderen***Monique Suiker, kinderarts-hematoloog, UMCU-Wilhelmina, Utrecht; Albertine Baauw, kinderarts/tropenarts, UMCU-Wilhelmina, Utrecht***Knelpunten en oplossingen voor goede ketenzorg***Bernice Samson, jeugdarts KNMG, CJG Rijnmond, Rotterdam***Do's en don'ts bij de aanpak van VGV***Yadira Roggeveen, aios gynaecologie/arts internationale gezondheidszorg en tropengeneeskunde, UMC Amsterdam/OLVG/Athena Instituut VUmc, Amsterdam***Psychische problematiek bij het vluchtelingkind***Irma Hein, kinder- en jeugdpsychiater, De Bascule, Amsterdam*

13.45 - 15.00 uur

39

SYMPOSIUM: Gepaste zorg in de kindergeneeskunde

Hoe kun je als kinderarts bijdragen aan het verlenen van gepaste zorg? In het laatste decennium is er steeds meer nadruk komen te liggen op het terugdringen van ongepaste zorg om zo de kwaliteit van zorg te verbeteren en in het verlengde daarvan de stijgende zorgkosten te beperken. Het terugdringen van ongepaste zorg is echter nog niet zo eenvoudig. Tijdens dit symposium geven we u inzicht in wat ongepaste zorg is, waarom het zo lastig is om ongepaste zorg terug te dringen, en zal Ketil Størdal ervaringen delen met het terugdringen van ongepaste zorg in de kindergeneeskunde binnen het Noorse Choosing Wisely initiatief.

**Gepast en ongepast, staat dat vast?***Fabienne Ropers, kinderarts, LUMC-Willem-Alexander, Leiden***De-implementeren van ongepaste zorg. Ervaringen uit Nederland***Leti van Bedegom-Vos, assistant professor Implementation and de-implementation in curative and palliative care, LUMC, Leiden***Choosing Wisely Norway***Ketil Størdal, kinderarts/hoogleraar Kindergeneeskunde/voorzitter van de Noorse vereniging van kindergeneeskunde/woordvoerder Choosing Wisely Norway, University of Oslo, Noorwegen***Discussie met deelnemers en sprekers***Károly Illy, kinderarts, Ziekenhuis Rivierenland, Tiel*

ZAAL 8/9

09.15 - 10.30 uur

40

SYMPOSIUM: Neonatale virale infecties: niet zo onschuldig!*Voorzitters: René Kornelisse, kinderarts-neonatoloog, Erasmus MC/NICU, Rotterdam;**Esther 'D Haens, kinderarts-neonatoloog, Isala/NICU, Zwolle; Marieke Hemels,**kinderarts-neonatoloog, Isala/NICU, Zwolle*

Pre-, peri- of postnataal verworven virale infecties bij neonaten komen geregeld voor. Deze infecties zijn helaas niet altijd onschuldig en kunnen aanleiding geven tot een ernstig klinisch beeld, restverschijnselen en zelf overlijden van de neonaat. Daarnaast zijn er vragen en dilemma's als wij te maken hebben met een zwangere met een primaire infectie door CMV of als er sprake is van een neonaat met een herpescontact. De landelijke werkgroep neonatale infecties van de sectie neonatologie van de NVK biedt een symposium met herkenbare casuïstiek over een aantal risicovolle virale infecties bij neonaten door o.a. CMV, herpes- en enterovirussen.

(zie pagina 20)

Congenitale virale infecties (CMV en Parvo B19): diagnostiek, therapie en prognose*Ann Vossen, arts-microbioloog, LUMC, Leiden***Herpes en enterovirusinfecties bij neonaten: dilemma's uit de praktijk***Nico Hartwig, kinderarts-infectioloog, Franciscus Gasthuis & Vlietland, Rotterdam***Neonatale virale infecties en het brein: beeldvorming en prognose***Sylke Steggerda, kinderarts-neonatoloog, LUMC/NICU, Leiden*

11.00 - 12.30 uur

41

SYMPOSIUM: Bezint eer ge aan een centrale lijn bij neonaten begint*(zie pagina 20)**Voorzitter: Enrico Lopriore, kinderarts-neonatoloog, LUMC-Willem-Alexander, Leiden***De positie van (navel)lijnen: van meten tot weten***Gerdien Dubbink-Verheij, kinderarts-neonatoloog, Groene Hart Ziekenhuis, Gouda***Reductie en preventie van lijninfecties bij neonaten: de noodzaak tot benchmarking***Sophie Jansen, arts-onderzoeker, LUMC-Willem-Alexander, Leiden***Lijntrombose bij neonaten: "to treat or not to treat"***Heleen van Ommen, kinderhematoloog, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam***Laag-moleculair-gewicht heparine bij neonaten: 'the do's and don'ts'***Jeanine Sol, kinderarts-neonatoloog, LUMC-Willem-Alexander, Leiden*

13.45 - 15.00 uur

42

SYMPOSIUM: Metabole ziekten – wat u echt moet weten*Voorzitters: Sabine Fuchs, kinderarts metabole ziekten, UMCU-Wilhelmina, Utrecht;**Clara van Karnebeek, kinderarts metabole ziekten/geneticus, UMC-Emma, Amsterdam*

Metabole ziekten – elk individueel ziektebeeld is zeldzaam, maar als groep veelvoorkomend. Met de mogelijkheid zich te presenteren met elk symptoom op elke leeftijd. Het antwoord op "kan het ook iets metabools zijn?" is dus eigenlijk altijd bevestigend. Maar wanneer moet u er echt aan denken? En wat moet u dan echt weten? Wat te doen bij een 'metabolic emergency'? Welke behandelbare aandoeningen wilt u niet missen?

Op deze praktische vragen willen we in dit symposium een antwoord geven. Meerdere sprekers zullen ingaan op de praktische problemen die een mogelijk metabool probleem u brengt.

Marion Brands, kinderarts/fellow metabole ziekten, UMC-Emma, Amsterdam; Jacqueline Schaefers, kinderarts/fellow metabole ziekten, Erasmus MC-Sophia, Rotterdam; Klaas Koop, kinderarts/fellow metabole ziekten, UMCU-Wilhelmina, Utrecht

**ZAAL 14/15**

09.15 - 10.30 uur

43

SYMPOSIUM: Point-of-care Ultrasound (POCUS) in de kindergeneeskunde

Kennis nemen van POCUS, de mogelijkheden en grenzen, aan de hand van theorie en casuïstiek.



11.00 - 12.00 uur

44

SYMPOSIUM: Niet in het RVP; hoe doe je er wat mee?*Mogelijk gemaakt door GSK.*

Steeds meer vaccins komen beschikbaar voor vaccinatie buiten het Rijksvaccinatieprogramma.

Maar hoe werken deze vaccins? En hoe pas je dit toe in de praktijk als ouders daarom vragen? In deze sessie bespreken we vaccinatie tegen rotavirus en meningokokken welke nog niet (voor alle kinderen) toegediend worden. Er wordt data gepresenteerd uit recent onderzoek en er is uitgebreid aandacht voor toepassing in de vaccinerende praktijk.

Prod Jan 2020 NP-NL-MNX-BRFS-200001

PROGRAMMAOVERZICHT



WETENSCHAPPELIJK



NASCHOLING



ORGANISATIE, VEILIGHEID & JURIDISCH



OPLEIDING & ONDERWIJS


















PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

DAG 1

WO

17

	ALGEMEEN	TIJD	ATHENE C	ZAAL 4/5
	ONTVANGST / REGISTRATIE	08.00 u		
		09.00 u	Opening NVK Congres 2020	
		09.15 u	1 Simon van Creveld Lezing  	
	KOFFIE / THEEPAUZE	10.15 u		
		10.45 u	2 Food for thought  	6 Over luchtwegziekten, e-sigaret & luchtvervuiling   
	LUNCHPAUZE	12.15 u		
		13.30 u	3 Kinderen met een ernstige ziekte of aandoening: (hoe) gaat dat thuis? 	7 SLAMsessie 
	KOFFIE / THEEPAUZE	15.00 u		
		15.30 u	4 Jaar in vogelvlucht: infectie en immunologie  	8 Herkennen van kinderen met kanker 
		16.45 u	5 Keynote: Andreas Voss: Infectiepreventie - niet kinderachtig   	
	BORREL	17.30 u		
	DINER	18.15 u		
	AVONDPROGRAMMA	20.00 u		

DAG 2

DO

18

	ONTVANGST / REGISTRATIE	08.00 u		
		08.30 u	Kinderarts en GGZ - Arne Popma en Károly Illy   	
		09.00 u	18 Vaccinaties; bescherming, risico's en communicatie  	21 Filter de signalen van onschuldige endocriene verwijzingen 
	KOFFIE / THEEPAUZE	10.30 u		
		11.00 u	Algemene ledenvergadering NVK 	
	LUNCHPAUZE	13.00 u		
		14.15 u	19 Procedureel comfort  	22 Vroegdiagnostiek van afweerstoornissen 
	KOFFIE / THEEPAUZE	15.30 u		
		16.00 u	ZAAL 15 20 Medisch specialisten en AIOS: groei en bloei 	23 Van huidafwijkingen tot anafylaxie 
	BORREL	17.30 u		
	DINER / AANSLUITEND CABARET	18.15 u		

DAG 3

VR

19

	ONTVANGST / REGISTRATIE	08.00 u		
		08.30 u	31 Keynote: Jet Smit: Het grote belang van de kleintjes  	
		09.15 u	Opening AJN NVK dag 	34 Global Child Health - Twee decennia in vogelvlucht  
	KOFFIE / THEEPAUZE	10.30 u	32 Hier mag je lachen (of toch niet?) 	35 Een kijkje bij onze oosterburen: Kinderartsen in de eerste lijn  
		11.00 u	32 A. Horen: zien of zwijgen? 	
		11.45 u	B. Kinderchirurgische aandoeningen 	
	LUNCHPAUZE	12.30 u		
		13.45 u	32 Ontwikkelingsachterstand 	36 Levenslang leren met EPA gebaseerd herregistreren  
		15.00 u	33 Keynote: Jitske Jansen: Er was eens... een mini-orgaantje   	
	BORREL / AFSLUITING CONGRES	15.45 u		

 AJN NVK DAG

 WORKSHOP

 STATE-OF-THE-ART / PLENAIR

 SLAMSESSIE

 SYMPOSIUM

 NVK GGZ DAG

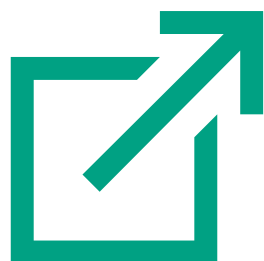
 ALGEMENE LEDENVERGADERING NVK

 LUNCHSESSIE

 PEDTALKS

ZAAL 6/7	ZAAL 8/9	ZAAL 14/15
9 Van ondergeschoven kindje naar volgroeid eetprobleem 	12 Neurologie in beeld en geluid 	15 Met de BBC word je wijzer, rijker en gezonder!  
10 SLAMsessie 	13 Onderwijsinnovatie in de Kindergeneeskunde   	L1 Vanaf 12.30 u: Groei, botten en hypofosfatemie, wat nu? (m.m.v. Kyowa Kirin)  16 Met de BBC word je wijzer, rijker en gezonder!  
11 Kennishiaten  	14 Komt (g)een algoritme bij de dokter... 	17
Pedtalks 		
24 Ontregelen van zorg in de praktijk  	27 NVK GGZ: Chronisch zieke kind en welzijn 	28
	27 GGZ: Transitiepsychiatrie (@ease) - alléén voor ggz-professionals 	L1 Vanaf 13.15 u: Niet Pluis (m.m.v. Sanofi) 
25 De nieuwste ontwikkelingen binnen de EAA 	27 NVK GGZ: Anorexia nervosa, samen verder: shared decision making  	29 ADHD - a pharmaceutical and clinical point of view (m.m.v. Takeda) 
26 TULIPS-NVK Wetenschapssymposium 	27 NVK GGZ: A. Kinder- en jeugdpsychiatrie naar de gemeente / B. Tics & meer bij kinderen en jongeren  	30 Ziekte bij migranten uit het Nabije Oosten (m.m.v. Novartis Pharma) 
37 Samen beslissen: hoe doe je dat?  	40 Neonatale virale infecties 	43 Point-of-care Ultrasound (POCUS) in de kindergeneeskunde  
38 Vluchtelingenkinderen goed in beeld 	41 Lijncomplicaties bij neonaten  	44 Niet in het RVP; hoe doe je er wat mee? (mogelijk gemaakt door GSK)  
39 Gepaste zorg in de kindergeneeskunde 	42 Metabole ziekten - wat u echt moet weten 	

www.nvk.nl



Nederlandse
Vereniging voor
Kindergeneeskunde